

This article was downloaded by: [New York University]

On: 18 February 2015, At: 11:19

Publisher: Taylor & Francis

Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number:
1072954 Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street,
London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions
for authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Om Færöernes Geologi. Geografisk Tidskrift, Bd

A. Helland

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: A. Helland (1882) Om Færöernes Geologi. Geografisk
Tidskrift, Bd, Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 6:1, 53-54,
DOI: [10.1080/11035898209444012](https://doi.org/10.1080/11035898209444012)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035898209444012>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

REUSCH, HANS H. *Forsteninger i Fjeldene ved Bergen.* Naturen N:o 8 och 9.

I närheten af Ulven, omkr. 2,5 mil S. om Bergen, uppmärksammade förf:n en bildning bestående af sandsten och konglomerat, lagervis vexlande med glänsande lerskiffer, hvilken stundom kan öfvergå till verklig glimmerskiffer. I lerskiffern träffas där och hvar små omkr. 1 kvarter långa körtlar af gråaktig, kornig kalksten, hvilka körtlar vid närmare undersökning visa sig hafva varit koraller. I sjelfva skiffern påträffades aftryck af graptoliter och trilobiter *). Detta fynd är af särdeles intresse då det ger ett ytterligare stöd för den åsigt, att de mer eller mindre kristalliniska skiffer, hvilka i väsentlig grad ingå i de skandinaviska högfjällens byggnad, i hufvudsak äro af silurisk ålder. A. E. T.

HELLAND, A. *Om Færøernes Geologi.* Geografisk Tidskrift, Bd. 4, II. 11 och 12.

I detta arbete framlägger förf. resultaten af sina iakttagelser under en resa på Färöarne sommaren 1879, företagen hufvudsakligen i ändamål att studera dessa öars glaciala geologi.

Efter en öfverblick öfver öarnes geografi behandlar förf:n utförligt der uppträdande bergarter. Såsom redan FORCHHAMMER påvisat kunna dessa efter åldern naturligen indelas i 4 grupper, nemligen:

1) I bankar uppträdande vulkaniska bergarter, som äro äldre än den kolförande formationen.

2) Den kolförande formationen.

3) I bankar uppträdande vulkaniska bergarter, som äro yngre än den kolförande formationen.

4) Yngsta trappgångar.

Bergarterna i grupperna 1, 3 och 4 tillhöra samtliga fältspat-basalternas kategori. Till sin allmänna habitus förete de dock vissa karakteristiska olikheter, på grund af hvilka förf. indelar dem i trenne klasser, dem han benämner *anamesit*, *dolerit* och *basalt*.

Anamesiten bildar bankarne under äfvensom närmast ofvanpå den kolförande formationen. Doleriten bildar hufvudmassan af grupp 3; basalten de yngsta gångarne. Hos anamesiten finnes ej någon porfyrstruktur; den är jemn- och finkornig samt visar förherrskande mörkgrå till svarta, monotona färger. Doleriten har mestadels stora, ända till 1 å 2 cm. långa, glasaktiga plagioklaskristaller utskilda;

*) De sistnämnde enligt skriftligt meddelande till. ref:n.

dess färger äro liffigare, mera varierande, bruna, röda eller grå. Stundom är bergarten mandelstensartad. Basalten är mörk, nästan tät. Alla uppträda dc i flera olika varieteter, hvilka utförligt beskrivas, äfvensom de mellan anamesitbankarne förekommande palagonittufferne.

Efter den petrografiska beskrifningen öfvergår förf. till öarnes geologiska byggnad. Denna är särdeles enkel. Bankarne och lagren, hvaraf öarne, såsom nämndt, uppbyggas, ligga nästan sväfvande, men bilda dock i stort en flat, mot O. öppen, geotektonisk skål. I följd häraf visa sig de äldsta bildningarne — anamesitbankarne och den kolförande formationen — längst i S. och i W., eller på Suderö och på den lilla ön Myggenæs. Anamesitbankarnes syuliga mäktighet uppskattas till 1,200 å 1,300 m. Den kolförande formationens mäktighet är deremot blott omkring 10 m. Den sammansättes af flere olika lager, såsom exempelvis ses af följande profil, der lagren äro uppräknade i ordning uppifrån—nedåt.

Anamesit.....	—
Kolförande skiffer.....	0,6 m.
Lera med lerjernsten.....	0,2 "
Skiffer med kolränder.....	1, "
Kol.....	0,2 "
Skifferler.....	4,1 "
Kol.....	0,4 "
Skiffer.....	3, "
Anamesit.....	—

Förf. beräknar, att något öfver 50 millioner tons kol skulle kunna brytas på Suderö. Deraf ligga dock blott 30 mill. öfver hafvets nivå; det öfriga intill 350 m. derunder. Hela den brytbara koltillgången motsvarar således ej mer än hvad England producerar på $\frac{1}{2}$ år. Den stora hufvudmassan af Färöarne bildas af gruppen 3 eller doleritbankarne; dessas mäktighet uppskattas till omkring 3,000 m.

I nästa afdelning redogör förf. för öarnes glaciala geologi, refflorna, hållarnes stöt- och lä-sidor, korsstensleran, flyttblocken m. m. På grund af sättet, hvarpå dessa fenomen uppträda, slutar han, att Färöarne under istiden bildat ett sjelfständigt centrum, från hvilket isströmmar radierat åt alla håll. Istäckets mäktighet måste hafva varit ganska betydligt, 400 å 500 m.; endast öarnes högsta fjällspetsar nådde deröfver.

I de båda sista afdelningarne »Om öarnes konfiguration» och »Om öarnes postglaciala geologi» behandlas erosionsfenomenen, såväl de glaciala, som de postglaciala, dal- och fjord-bildningarne, samt de märkvärdiga grottbildningarne kring öarnes kuster. Särskildt betonas, att inga tecken antyda någon postglacial höjning.

A. E. T.